

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

DWOiP-IV.053.1.2026
Warszawa, 15 kwietnia 2026 r.

Pan
dr hab. Marcin Wiącek, prof. UW
Rzecznik Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 12 marca 2026 r. o znaku VII.501.27.2026.JRO, zawierające prośbę o wyjaśnienie przyczyn zarządzenia, pismem z dnia 16 stycznia 2026 r. znak: DWOiP- IV.5052.3.2026, czynności nadzorczych dotyczących weryfikacji spełniania przez wszystkich kuratorów sądowych wymogu określonego w art. 5 ust. 1 pkt 1a oraz art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 200 t.j.) dalej jako „u.k.s.”, tj. braku prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz szczegółów dotyczących przeprowadzenia ww. działań nadzorczych uprzejmie informuję, co następuje.

Przyczyną zarządzenia powyższych czynności nadzorczych było powzięcie informacji o wykryciu przypadku nieuprawnionego wykonywania funkcji Kuratora Okręgowego Sądu Okręgowego w Krakowie przez osobę prawomocnie skazaną za przestępstwo umyślne, względem której stosunek pracy wygasł z mocy prawa na podstawie art. 26 pkt. 3 lit.c u.k.s. w dniu 25 marca 2025 r., czyli w dniu uprawomocnienia się wyroku skazującego. Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie nie został zawiadomiony, w trybie przewidzianym w art. 21 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2026 r. poz.490 t.j.) dalej jako: „k.p.k.” o wszczęciu i ukończeniu postępowania karnego. O przywołanym stanie faktycznym dowiedział się z anonimowej informacji w dniu 30 grudnia 2025 r., zatem osoba nieuprawniona pełniła funkcję Kuratora Okręgowego przez wiele miesięcy.

Wobec wykrycia tak poważnego naruszenia zasadnym, w ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości stało się zarządzenie czynności nadzorczych, celem wykluczenia istnienia podobnych przypadków. Przeprowadzenie wskazanych czynności miało na celu ochronę obywateli przed podejmowaniem czynności przez osoby nieuprawnione, ale także zbadanie czy tryb przewidziany w art. 21 k.p.k. jest wystarczający dla wykrywania przypadków prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe popełnione przez funkcjonariusza publicznego jakim jest kurator sądowy.

Zarządzenie wymienionych czynności nadzorczych służyło także wskazaniu prezesom sądów potrzeby zapewnienia należytego poziomu wiarygodności i profesjonalizmu Kuratorskiej Służby Sądowej.

Należy podkreślić, iż pozyskane w trybie nadzorczym przez prezesów sądów okręgowych i rejonowych dane przesyłane są do Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji w Ministerstwie Sprawiedliwości w postaci pism albo tabel nie zawierających danych osobowych, a jedynie ogólną informację statystyczną wskazującą, czy w danym sądzie wystąpiły wśród kuratorów zawodowych i społecznych przypadki prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, czy czynności nadzorcze zostały przeprowadzone poprzez przesłanie zapytań do Krajowego Rejestru Karnego, a także informację o czynnościach podjętych wobec wykrycia przypadków niespełniania wymogów do sprawowania funkcji kuratora zawodowego lub społecznego.

Zarządzone czynności nadzorcze nie zostały do tej pory zakończone przez niektórych prezesów sądów, co wiązało się z koniecznością przesłania dodatkowych pism nadzorczych. Na brak ukończenia ww. czynności w określonym terminie miał również wpływ sam proces uzyskiwania odpowiedzi z Krajowego Rejestru Karnego obejmujący konieczność przesłania zapytań i związane z tym obciążenie oddziałów administracyjnych sądów.

Czynności nadzorcze przeprowadzono poprzez uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego w następujących apelacjach sądowych:

- w apelacji warszawskiej wobec 308 kuratorów zawodowych i 1060 kuratorów społecznych – czynności nadzorcze zostały zakończone,
- w apelacji białostockiej wobec 282 kuratorów zawodowych i 985 kuratorów społecznych - czynności nadzorcze nie zostały zakończone,
- w apelacji gdańskiej łącznie wobec 2195 kuratorów (zawodowych i społecznych) - czynności nadzorcze nie zostały zakończone,
- w apelacji katowickiej wobec 603 kuratorów zawodowych i 1858 kuratorów społecznych – czynności nadzorcze zostały zakończone,
- w apelacji krakowskiej łącznie wobec 2291 kuratorów (zawodowych i społecznych) oraz 1 aplikanta kuratorskiego– czynności nadzorcze zostały zakończone,
- w apelacji wrocławskiej łącznie wobec 2112 kuratorów (zawodowych i społecznych) - czynności nadzorcze nie zostały zakończone,
- w apelacji poznańskiej wobec 485 kuratorów zawodowych i 1408 kuratorów społecznych – czynności nadzorcze nie zostały zakończone,
- w apelacji szczecińskiej wobec 144 kuratorów zawodowych i 830 kuratorów społecznych - czynności nadzorcze nie zostały zakończone,
- w apelacji łódzkiej łącznie wobec 2049 kuratorów (zawodowych i społecznych) – czynności nadzorcze zostały zakończone,
- w apelacji lubelskiej wobec 434 kuratorów zawodowych i 1165 kuratorów społecznych– czynności nadzorcze zostały zakończone,
- w apelacji rzeszowskiej – czynności nadzorcze zostały zakończone, lecz nie przesłano informacji dotyczącej liczby kuratorów sądowych poddanych weryfikacji.

W wyniku dotychczas przeprowadzonych czynności nadzorczych uzyskano następujące dane:

- wykryto nieprawidłowość wobec 1 kuratora społecznego w Sądzie Rejonowym w Nowym Dworze Mazowieckim (okręg sądowy warszawsko-praski, apelacja warszawska). Kurator został odwołany z pełnionej funkcji;
- wobec 1 kuratora społecznego Sądu Rejonowego w Mikołowie (okręg sądowy katowicki, apelacja katowicka) warunkowo umorzono postępowanie karne

za przestępstwo umyślne – Prezes Sądu Rejonowego w Mikołowie podjął decyzję o skreśleniu tej osoby z listy kuratorów społecznych;

- wobec 1 kuratora społecznego w okręgu bydgoskim (apelacja gdańska) warunkowo umorzono postępowanie karne za przestępstwo nieumyślne;
- wobec 1 kuratora społecznego Sądu Rejonowego we Włocławku (okręg sądowy włocławski, apelacja gdańska) są prowadzone czynności wyjaśniające w związku z wykrytą nieprawidłowością, której nie sprecyzowano;
- wykryto nieprawidłowość względem 1 kuratora społecznego w Sądzie Rejonowym w Stargardzie (okręg sądowy szczeciński, apelacja szczecińska) -toczy się postępowanie o odwołanie tej osoby z funkcji kuratora społecznego;
- wobec 1 kuratora zawodowego Sądu Rejonowego w Bochni (okręg sądowy tarnowski, apelacja krakowska) toczy się postępowanie karne.

Po uzyskaniu pełnej informacji dotyczącej przeprowadzonych działań nadzorczych Ministerstwo Sprawiedliwości nie planuje kolejnej powszechnej weryfikacji kuratorów sądowych.

W Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzone są jednak prace dotyczące projektu zmiany ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 200 t.j.), a jedną z proponowanych zmian jest wprowadzenie okresowej weryfikacji karalności kuratorów sądowych w Krajowym Rejestrze Karnym.

Zachowanie przejrzystości i rzetelności funkcjonowania Kuratorskiej Służby Sądowej ma szczególne znaczenie ze względu na pozycję kuratora sądowego jako funkcjonariusza publicznego, który realizuje powierzone mu zadania związane z wykonywaniem orzeczeń sądów w środowisku życia podopiecznych i w sposób istotny wpływa na ich sytuację osobistą. Podejmowanie takich czynności przez osobę prawomocnie skazaną za przestępstwo umyślne prowadziłoby do poważnych konsekwencji prawnych oraz skutkowało utratą zaufania społecznego do pełnionej funkcji.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/